Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om oplysningskampagner og salgsfremmende foranstaltninger for landbrugsprodukter i tredjelande«

(1999/C 169/04)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 1. april 1999 under henvisning til EF-traktatens artikel 43 og 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som udpegede José María Espuny Moyano til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 9. april 1999.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 363. plenarforsamling af 28.-29. april 1999, mødet den 29. april 1999, med 78 stemmer for, 3 imod og 9 hverken for eller imod følgende udtalelse.

1. **Indledning**

1.1. Forordningsforslaget skaber et fællesskabsinstrument for salgsfremme af landbrugsprodukter i tredjelande gennem hel eller delvis EU-finansiering af foranstaltninger, som generelt fremmer eller informerer om sådanne produkter. Foranstaltningerne, som skal baseres på principperne om subsidiaritet og komplementaritet, vil bidrage til at styrke EU-produkternes image og tilføje merværdi til de foranstaltninger, der gennemføres af de nationale myndigheder og erhvervsfolk.

1.2. Forordningsforslaget er begrænset til opstilling af de generelle kriterier for udvælgelse af:

1.2.1. Produkter, som kan have gavn af dette EU-salgsfremmeinstrument, dvs. produkter, der er bestemt til direkte konsum eller til forarbejdning, for hvilke der findes afsætningsmarkeder, navnlig uden ydelse af restitutioner, og typiske produkter eller kvalitetsprodukter med en kraftig merværdi;

1.2.2. markeder i tredjelande, hvor de planlagte oplysningskampagner og salgsfremmende foranstaltninger skal gennemføres: markeder med en betydelig, reel eller potentiel efterspørgsel.

1.3. Oplysningskampagnerne og de salgsfremmende foranstaltninger gennemføres i tre hovedtrin:

1.3.1. Hvert andet år udvælger Kommissionen de pågældende produkter og markeder efter procedurerne med inddragelse af forvaltningskomitéerne for de berørte sektorer. Høring af Den Stående Gruppe for Salgsfremmende Foranstaltninger under Den Rådgivende Komité for Kvalitet og Sundhed i Landbrugsproduktionen er fakultativ;

1.3.2. Kommissionen skal ligeledes godkende de konkrete oplysningsprogrammer og salgsfremmende programmer, som den eller de berørte sektorers brancheorganisationer foreslår, og som skal være blevet godkendt af de berørte medlemsstater. Kommissionen kan dog først godkende programmerne efter at have underrettet forvaltningskomitéerne for de pågældende sektorer og eventuelt efter høring af Den Rådgivende Komité for Kvalitet og Sundhed i Landbrugsproduktionen;

1.3.3. forvaltningen og gennemførelsen af de udvalgte foranstaltninger overdrager Kommissionen efter proceduren for offentligt eller begrænset udbud til det organ eller de organer, som har den nødvendige ekspertiseviden om de pågældende produkter og tredjelandsmarkeder, og som råder over tilstrækkelige midler til at gennemføre foranstaltningerne. For olivenoliesektorens vedkommende fastsættes det udtrykkeligt, at denne opgave officielt kan overdrages til Det Internationale Olivenolieråd.

1.4. Med undtagelse af visse specifikke foranstaltninger, som fuldt ud finansieres af EU, vil der blive tale om fælles finansiering af foranstaltningerne efter følgende model:

1.4.1. EU's bidrag må ikke overstige 50 % af de faktiske omkostninger, der er forbundet med foranstaltningerne, med en gradvis faldende sats fra 60 % til 40 % i tilfælde af flerårige programmer;

1.4.2. de berørte medlemsstater bidrager med op til 20 %;

1.4.3. de private organisationer, der har foreslået foranstaltningerne, dækker resten af omkostningerne. I behørigt begrundede tilfælde, hvor programmet er af klar EU-interesse, kan den forslagsstillende organisation finansiere den del, der påhviler medlemsstaterne.

1.5. I henhold til forslaget skal Kommissionen hvert andet år forelægge en rapport for Rådet og Europa-Parlamentet om gennemførelsen af de fastsatte foranstaltninger.

1.6. Endelig vil budgettet for EU's finansielle bidrag være på 15 mio. euro årligt i perioden 2000-2003.

2. **Generelle bemærkninger**

2.1. ØSU bifalder dette initiativ, som fremlægges på et tidspunkt, hvor den fælles landbrugspolitik gennemgår en kritisk fase, og hvor der er udsigt til radikale ændringer i de kommende år.

2.2. Disse ændringer, som er beregnet på at færdiggøre EU's landbrugs- og landbrugsfødevaremodel, må tage sigte på at styrke de væsentligste træk ved denne model, herunder EU's rolle som eksportør af landbrugsfødevarer.

2.3. I dette øjemed må den europæiske landbrugs- og landbrugsfødevaresektors konkurrenceevne forbedres, både på det indre marked og i tredjelande, og den førende position, EU har haft på verdensmarkedet i de seneste år, må fastholdes.

2.4. ØSU er enig i, at støtte til eksportfremme er en af de bedste måder at fastholde og styrke denne position på. Støtte er nødvendig af følgende grunde:

2.4.1. Der kan ikke herske tvivl om, at de europæiske landbrugsprodukter, landbrugsfødevarer og skovbrugsprodukter dækker en bred vifte af produkter og er af høj kvalitet, hvilket er et fortrinligt argument for at fremme salget af dem i tredjelande;

2.4.2. alle lande i verden, og især vores vigtigste handelspartnere og konkurrenter (USA, Japan, Canada osv.) har længe aktivt fremmet deres produkter;

2.4.3. salgsfremmende foranstaltninger er neutrale set med Verdenshandelsorganisationens (WTO's) øjne og vil helt sikkert bidrage til at styrke EU-produkternes image og værdi på de internationale markeder;

2.4.4. der er en generel tendens til at reducere eksportrestitutionerne i medfør af Marrakech-aftalen;

2.4.5. endelig vil fremme af EU's landbrugsprodukter, landbrugsfødevarer og skovbrugsprodukter i tredjelande understøtte medlemsstaternes egne eksportfremmekampagner, og dette vil være i overensstemmelse med principperne om subsidiaritet og komplementaritet.

2.5. Hvis EU ønsker effektivt at øge sin eksport af landbrugsprodukter, landbrugsfødevarer og skovbrugsprodukter, er det vigtigt, at dets salgsfremmende aktiviteter supplerer og koordineres med de initiativer, medlemsstaterne, landbrugsorganisationerne og virksomhederne allerede har iværksat i tredjelande. Kun herigennem vil det være muligt at udvikle fælles aktioner, som udnytter synergieffekten og tilføjer merværdi.

2.5.1. Subsidiaritet og komplementaritet må være de ledende principper for EU's indsats til fremme af landbrugsprodukter i tredjelande.

2.5.2. Initiativet bør bygge på princippet om fælles finansiering, da dette gør det muligt ikke blot at samle finansielle ressourcer, men også at sikre, at alle berørte parter inddrages og ansvarliggøres for dermed at gøre aktionerne effektive.

2.6. Det skal understreges, at selv om de offentlige EU- og nationale niveauer har en rolle at spille, er det i sidste instans det private element i produktfremmeindsatsen, der er vigtigst. Den generelle fremmekampagne, som EU og medlemsstaterne støtter, bør således suppleres med private investeringer, hvilket betyder, at fremme af individuelle produktmærker er hjørnestenen i hele projektet.

2.7. Endelig finder ØSU det vigtigt, at EU afsætter de nødvendige midler, hvis dets fremmepolitik — med et minimum af effektivitet — skal nå målet, nemlig en forbedring af EU-landbrugsprodukternes konkurrenceevne. ØSU er derfor skuffet over, at det budget, Kommissionen foreslår, helt klart er utilstrækkeligt.

3. **Særlige bemærkninger**

3.1. Oplysningskampagner og salgsfremmende foranstaltninger for landbrugsprodukter må ikke tage sigte på varemærker (artikel 1, stk. 2). Af hensyn til komplementariteten og multiplikatoreffekten ved en sammenkædning af EU-aktionen og de nationale og private initiativer må dette imidlertid ikke automatisk medføre udelukkelse af generelle foranstaltninger, som er et led i mere omfattende fremmeprogrammer, hvori indgår varemærkebaserede komponenter, og som i sidste instans er det endelige mål for fremmeaktiviteter.

3.2. De foranstaltninger, der er nævnt i artikel 2 i forslaget, er i stort omfang sammenfaldende med de traditionelle og generelt accepterede instrumenter for produktfremme. ØSU mener imidlertid, at følgende punkter bør tilføjes for at præcisere og fuldstænddiggøre listen:

3.2.1. ØSU støtter planen om at centrere EU-indsatsen om generel og fælles information om de europæiske produkters kvalitet, hygiejne og sikkerhed, men man bør samtidig ikke glemme at informere om de kulturelle værdier, der ligger i sådanne produkter;

3.2.2. markedsundersøgelserne [(artikel 2, litra e)] bør ud over at forbedre kendskabet til efterspørgslen i tredjelande også analysere distributionskanalerne og reglerne for markedsadgang og dertilhørende problemer (told- og ikke-toldmæssige barrierer, beskatning, investeringsordninger osv.);

3.2.3. fremme af workshopper, møder og seminarer for udvalgte grupper (importører, distributører, læger, restauratører, fagpressen) og andre opinionsdannere for at informere dem om EU-fødevarer;

3.2.4. udsendelse af salgsrepræsentanter og tilrettelæggelse af besøg af købere i EU;

3.2.5. selv om »evalueringsundersøgelser af resultaterne af de salgsfremmende foranstaltninger og oplysningskampagnerne« [(artikel 2, litra a)] er et passende instrument til at kontrollere effektiviteten af foranstaltningerne, er der ikke tale om egentlige fremmeforanstaltninger. ØSU foreslår, at der

afsættes tilstrækkelige midler til finansiering af en uafhængig undersøgelse af programresultaternes effektivitet. I dette øjemed — og under alle omstændigheder — må forordningens budget være større, end Kommissionen foreslår.

3.3. Hvad angår kriterierne for valg af tredjelande (artikel 4) bør man være særlig opmærksom på markeder, hvor efterspørgslen er reel eller potentiel, og hvor medlemsstaterne og deres erhvervsfolk allerede har fremmeaktiviteter i gang for at lette og konsolidere markedsgennemtrængningen der. Når der er tale om udviklingslande, bør fremmeaktiviteterne altid tage hensyn til de lokale udviklingsbehov og prioritere produkter, som snarere supplerer end er identiske med det pågældende lands egne produkter.

3.4. Med den samfinansieringsordning, Kommissionen foreslår, er det yderst vigtigt, at medlemsstaterne og de private organisationer i medlemsstaterne bliver aktivt involveret i beslutningerne om valg af produkter og markeder (artikel 5), programmer (artikel 7) og organer med ansvar for forvaltning og gennemførelsen af foranstaltningerne samt evaluering af resultaterne (artikel 8). Til den ende foreslår ØSU:

3.4.1. At der oprettes en horisontal ad hoc-forvaltningskomité for salgsfremmende foranstaltninger, som skal garantere, at der inddrages nationale eksperter med specialviden om fremme af landbrugsprodukter i tredjelande, samt sikre, at EU's indsats er sammenhængende og koordineret;

3.4.2. at høringen af Den Stående Gruppe for Salgsfremmende Foranstaltninger under Den Rådgivende Komité gøres obligatorisk og ikke blot fakultativ, som Kommissionen foreslår.

3.5. ØSU godkender bestemmelsen om, at EU kan gennemføre salgsfremmende foranstaltninger i sektoren for olivenolie og spiseolie under medvirken af Det Internationale Olivenoleråd, i betragtning af de fortrinlige resultater, dette organ hidtil har opnået. ØSU opfordrer Kommissionen til at overveje også at anvende Det Internationale Olivenoleråd til fremmeforanstaltninger i EU.

3.6. ØSU støtter det samfinansieringsforslag, Kommissionen foreslår, især fordi en finansiel forpligtelse fra erhvervsorganisationernes side er et middel til at sikre deres aktive deltagelse, korrekt anvendelse af de finansielle ressourcer og effektiv opfyldelse af fremmeforanstaltningernes mål. Medlemsstaternes finansielle engagement kan dog i givet fald gøres frivilligt.

3.7. Endelig, og i overbevisning om, at dette instrument har en vigtig rolle at spille i forbedringen af de europæiske landbrugsprodukters konkurrenceevne, mener ØSU, at budgettet langt fra er stort nok til at gennemføre de foreslåede mål, især hvis man ser på de budgetbesparelser, nedsættelsen af eksportrestitutionerne har givet. I lyset heraf:

3.7.1. Opfordrer ØSU Kommissionen, Europa-Parlamentet og Rådet til at gøre en indsats for at øge budgettet, forudsat at dette ikke indebærer en beskæring i de nuværende midler til salgsfremmende aktiviteter inden for EU;

3.7.2. er ØSU overbevist om, at den regelmæssige evaluering af resultaterne af forordningens gennemførelse vil føre til en varig forøgelse af budgettet.

4. **Afsluttende bemærkninger**

4.1. Fremme af EU's landbrugsfødevarer i tredjelande bør spille en vigtig rolle i den nye fælles landbrugspolitik, hvis man ønsker, at EU skal bevare sin førende position på verdensmarkedet.

4.2. I betragtning af de nuværende og kommende GATT-restriktioner vil sektoren kun forbedre sin konkurrenceevne, hvis der anvendes fleksible, moderne og tilstrækkeligt finansielt udrustede instrumenter — svarende til dem, vores vigtigste konkurrenter anvender — til åbning af nye afsætningsmuligheder i tredjelande.

4.3. Komplementaritet og subsidiaritet mellem EU og medlemsstaterne er den gyldne regel for enhver fælles aktion. Det er derfor logisk, at EU-myndighederne, de nationale myndigheder og erhvervsorganisationerne i fællesskab gennemfører dette initiativ og koordinerer deres arbejde for at optimere udbyttet af det.

4.4. Det er vigtigt at inddrage den private sektor i planlægningen, udformningen og finansieringen af programmer og aktioner. Finansielt engagement er ikke blot en garanti for inddragelse, men også et middel til at nå slutmålet for enhver fremmeforanstaltning: nemlig støtte til europæiske produkter, specialiteter, typiske produkter og kvalitetsprodukter.

Bruxelles, den 29. april 1999.

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG

til Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

Følgende ændringsforslag til sektionens udtalelse blev forkastet under forhandlingerne:

Punkt 4.1

Efter »Fremme af EU's landbrugsfødevarer i tredjelande« indføjes: », som supplement til eksportrestitutioner, ...«.

Begrundelse

Europa-Parlamentet har på sin plenarforsamling vedtaget følgende ændring: »Kommissionen undersøger muligheden for at sløjfe eksportrestitutionerne og delvis stille de frigjorte midler til rådighed for fremmeforanstaltninger.«

Selv om Kommissionen allerede har udtalt sig imod denne ændring, er det vigtigt, at ØSU tager stilling til denne udvikling i Parlamentet ved at understrege vigtigheden af, at EU fører en aktiv eksportpolitik ved hjælp af disse to instrumenter, som er særskilte, men supplerer hinanden.

Afstemningsresultat

For: 27, imod: 31, hverken for eller imod: 32.